

Prostředky poskytnuté na odborné konzultace a poradenství pomohly českým týmům k častějšímu zapojování do mezinárodních výzkumných programů

2.2.2026 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Peněžní prostředky poskytnuté na odborné konzultace a poradenství zájemcům o grant z mezinárodních výzkumných programů přispívaly ke zvýšení účasti českých výzkumných týmů v těchto programech. Úspěšnost projektových návrhů předložených do mezinárodních výzkumných programů se postupně podařilo zvýšit o dalších 20 procentních bodů. Toto častější zapojování do mezinárodních výzkumných programů umožnila změna koncepce poskytování podpory. Ukázala to kontrola NKÚ zaměřená na využití více než 600 mil. Kč poskytnutých ze státního rozpočtu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) na tento účel. Podařilo se rovněž o polovinu snížit náklady na jednu poskytnutou odbornou asistenci. Kontroloři nicméně zjistili i nedostatky: MŠMT nestanovilo postupy, které by umožnily vyhodnotit přínos projektů a účelnost výdajů. NKÚ také odhalil neúčinný kontrolní systém MŠMT u veřejných zakázek a způsobilosti výdajů.

Nižší účast ČR v mezinárodních programech výzkumu a vývoje označila vláda v roce 2016 ve svém usnesení za přetrvávající problém a vyzvala k zavedení nástrojů, které situaci změní. V letech 2016 až 2022 se pro výzkumníky stal informační podporou podprogram INTER-INFORM. Na něj pak navázaly novější projekty CZERA a CZELO, které budou pokračovat až do roku 2027. Jejich základními cíli byly zejména nárůst účasti českých výzkumných pracovišť v mezinárodních výzkumných programech a také intenzivnější zapojení českých výzkumníků do výzkumného programu Evropské unie „Horizont Evropa“.

Projektové návrhy, kterým příjemci podpory poskytli odborné poradenství nebo konzultace v rámci INTER-INFORM, byly při získávání grantu v mezinárodních programech výzkumu a vývoje úspěšné v průměru ze 40 %. Se změnou koncepce podpory, kterou MŠMT koncentrovalo do nového projektu sdílených činností CZERA, se úspěšnost podpořených grantových žádostí zvýšila na 60 %.

NKÚ na kontrolovaném vzorku 12 projektů zjistil, že v podprogramu INTER-INFORM bylo poskytnuto projektovým návrhům 1 081 odborných konzultací či poradenství, přičemž dotace na jednu odbornou asistenci konkrétnímu projektovému návrhu dosahovala v průměru 181 tis. Kč. Oproti tomu navazující projekt CZERA poskytl ve srovnatelném časovém období 1 154 odborných asistencí a jedna přišla přibližně na 91 tis. Kč. Průměrné dotované náklady na jednu poskytnutou asistenci se tak snížily přibližně o polovinu. Celkem tedy bylo konkrétním projektovým návrhům v oblasti výzkumu, vývoje a inovací poskytnuto 2 235 odborných konzultací nebo poradenství.

Kontrola však odhalila i řadu chyb. MŠMT například nestanovilo postupy, které by umožnily vyhodnotit přínos projektů a účelnost výdajů. Ministerstvo podpořilo i projekt, který nebyl doporučen k financování. Důvodem byla snaha vyčerpat alokované zdroje.

Kontrola ukázala na neúčinný kontrolní systém MŠMT u veřejných zakázek a způsobilosti výdajů. V letech 2016 až 2024 neprovedlo ministerstvo u příjemců podpory žádné veřejnosprávní kontroly. Nemohlo tak zjistit porušení předpisů, které odhalil NKÚ např. u veřejné zakázky na správu a rozvoj webových stránek Domu zahraniční spolupráce (DZS) za 10 mil. Kč. DZS zpracoval zadávací

podmínky nejednoznačně a nekompletně, čímž znemožnil transparentní výběr ekonomicky nejvýhodnější nabídky. Nastavené podmínky bezdůvodně zvýhodnily stávajícího dodavatele.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/prostredky-poskytnute-na-odborne-konzultace-a-poradenstvi-pomohly-ceskym-tymum-k-castejsimu-zapojovani-do-mezinarodnich-vyzkumnych-programu-id15392>